

Στάση και συμπεριφορά των Ελλήνων Μοτοσυκλετιστών

Ιωάννα Σπυροπούλου, Γιώργος Γιαννής, Ιωάννης Γκόλιας
Τομέας Μεταφορών και Συγκοινωνιακής Υποδομής ΕΜΠ

5^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οδικής Ασφάλειας
Βόλος, 25-26 Οκτωβρίου 2012

Ερευνητικό έργο 2BESAFE

- Ευρωπαϊκό Ερευνητικό Έργο του 7^{ου} Προγράμματος Πλαισίου της ΕΕ
- Διερεύνηση της συμπεριφοράς των δικυκλιστών με συνδυασμό διαφορετικών μεθόδων, με απώτερο στόχο τον σχεδιασμό κατάλληλων μέτρων βελτίωσης της οδικής ασφάλειας δικυκλιστών
- ERT, INRETS, CEESAR, TUD, BAST, UNIFI, UNIMORE, UNIPD, TRL, FACTUM, KFV, UNIVIE, CERTH/HIT, NTUA, ICCS, UTH, UTL, CIDAUT, VTT, CDV, **FEMA**, BGU, **MUARC**, UoN
- www.2besafe.eu

Δομή παρουσίασης

- Εισαγωγή
- Στόχος
- Θεωρητικό υπόβαθρο
- Μεθοδολογία & Δειγματοληψία
- Αποτελέσματα
- Περαιτέρω διερεύνηση

Εισαγωγή

- Υψηλοί δείκτες επικινδυνότητας και σοβαρότητας
- Αυξανόμενη κυκλοφορία
 - Χαμηλότερο κόστος (αγοράς, χρήσης & συντήρησης)
 - Μειωμένος χρόνος μετακίνησης σε συνθήκες συμφόρησης (μετακίνηση και στάθμευση)
 - Αυξημένος πληθυσμός «οδηγών που επιστρέφουν» (returning riders)
 - Χρήση του δικύκλου ως μέσο αναψυχής (riding for fun)
- Αναγκαιότητα αποδοτικών μέτρων βελτίωσης της οδικής ασφάλειας σε τρία επίπεδα:
 - Συμπεριφορά δικυκλιστή και αλληλεπίδραση με τους υπόλοιπους οδηγούς
 - Οδικό περιβάλλον
 - Δίκυκλο

Στόχος

- Προσδιορισμός συγκεκριμένων τύπων συμπεριφοράς δικυκλιστών
- Διερεύνηση υπόθεσης ύπαρξης δύο διακριτών κατηγοριών δικυκλιστών
- Τροποποίηση της μεθοδολογίας με βάση τα αποτελέσματα της παρούσας διερεύνησης για τον σχεδιασμό πειράματος μεγάλης κλίμακας

Θεωρητικό υπόβαθρο

- Περιορισμένη γνώση για την οδική συμπεριφορά των δικυκλιστών.
- Η διερεύνηση της επικίνδυνης οδικής συμπεριφοράς σε σχέση με τα χαρακτηριστικά τους αποτελεί σημαντικό πεδίο στην πρόσφατη διεθνή βιβλιογραφία με αυξανόμενο αριθμό εργασιών (πχ Chen, 2009; Elliot, 2010; Wong et al., 2010; Chorlon et al., 2011).
- Διερεύνηση ύπαρξης διαφορετικών υποπληθυσμών δικυκλιστών
 - Καθημερινοί δικυκλιστές και δικυκλιστές αναψυχής, Νέοι εξερευνητές, Ατίθασοι δικυκλιστές (Kriger, 1995)
 - Μόνιμοι και περιστασιακοί χρήστες δικύκλου, Πρώην δικυκλιστές (Jamson and Chorlton, 2009)
 - Δικυκλιστές που οδηγούν και ΙΧ & Δικυκλιστές που δεν οδηγούν ΙΧ (Horswill and Helman, 2003)

Μεθοδολογία & Δειγματοληψία (1/2)

- Χρήση δύο ερωτηματολογίων: **MOPROQ** → **MOtorcyclist PROfiling Q**uestionnaire
- MOPROQ1: Κίνητρα, χαρακτηριστικά δικύκλων, χρήση δικύκλου-συμπεριφορά δικυκλιστή, ιστορικό ατυχημάτων, δημογραφικά χαρακτηριστικά
- MOPROQ2:
 - Στοιχεία προσωπικότητας (Κλίμακα αναζήτησης έντονων συναισθημάτων, (Zuckerman, 1979) - Λανθάνουσες μεταβλητές: ανησυχία, θυμός, αναζήτησης έντονων συναισθημάτων, αλτρουισμός, οδήγηση χωρίς κανόνες
 - Στοιχεία στάσης δικυκλιστή – λανθάνουσες μεταβλητές: υπακοή στους κανόνες, προσαρμογή στις κυκλοφοριακές συνθήκες, υπέρβαση ορίων ταχύτητας, ευχάριστη οδήγηση
 - Στοιχεία συμπεριφοράς δικυκλιστή - λανθάνουσες μεταβλητές: υπέρβαση ορίων ταχύτητας, αυτοπεποίθηση, παραβατικότητα

Μεθοδολογία & Δειγματοληψία (2/2)

- Διερεύνηση σε δύο διακριτούς πληθυσμούς – ορισμός κατηγοριών:
 - 1^η ομάδα: Καθημερινοί χρήστες (πχ σκοπό εργασία, αγορές κ.α.)
 - 2^η ομάδα: Χρήση του δικύκλου ως μέσο αναψυχής / διασκέδαση (πχ ταξίδια,)
- Διαπιστώθηκε ότι σε κάποιες περιπτώσεις οι δικυκλιστές άνηκαν και στις δύο κατηγορίες
- Μικρό δείγμα για τους σκοπούς της παρούσας διερεύνησης

	Ηλικία	Φύλο	Εμπειρία (έτη)	Έκθεση (χλμ/έτος)
1 ^η ομάδα	33 (22-44)	13 άνδ. 0 γυν.	13.1 (3-21)	13.375 (1000-50000)
2 ^η ομάδα	44 (22-61)	16 ανδ. 3 γυν.	24.4 (3-45)	17.583 (1000-50000)
Σύνολο	39	29 ανδ. 3 γυν.	20.1	15.900

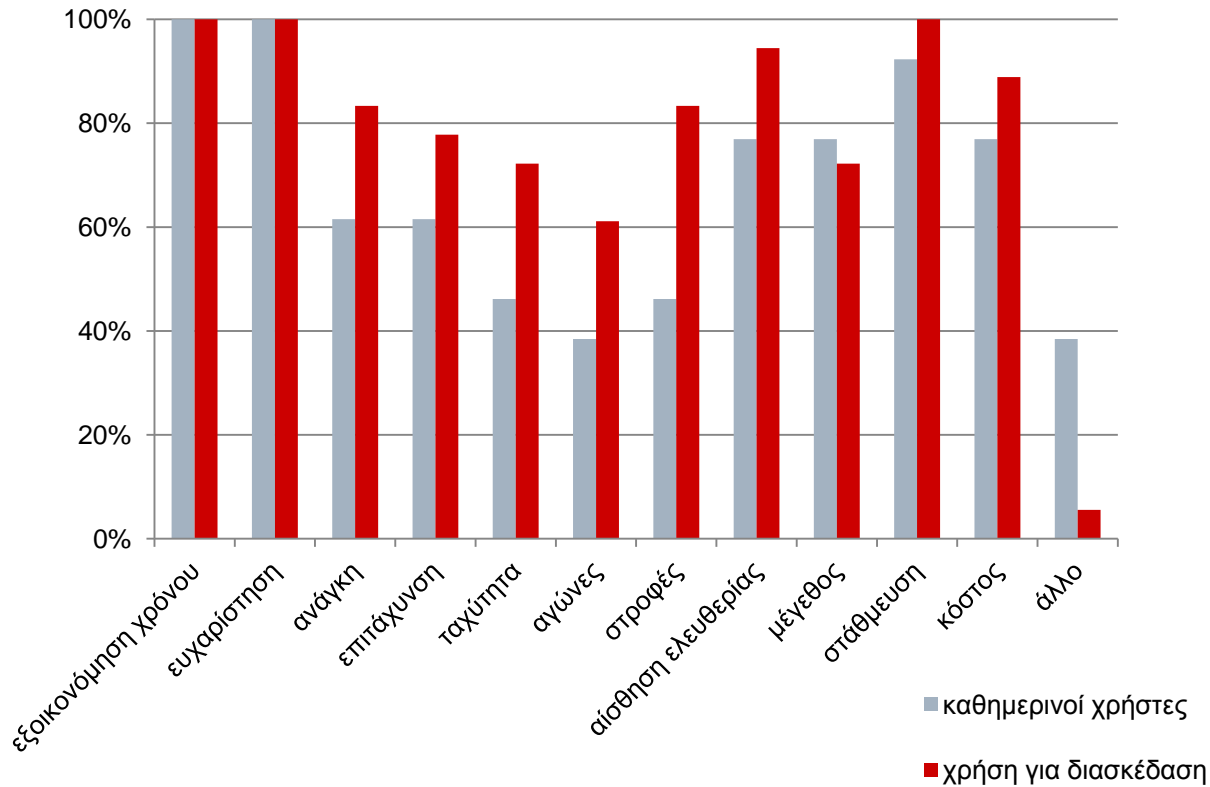
Αποτελέσματα – Ιδιοσυγκρασία αναβάτη

- Βασική διαφορά μεταξύ των δύο υπο-πληθυσμών ο ορισμός του όρου «ιδιοσυγκρασία αναβάτη»
- Η πλειοψηφία των καθημερινών χρηστών δήλωσε ότι έχει ιδιοσυγκρασία αναβάτη χωρίς να δώσει ορισμό
- Οι καθημερινοί χρήστες που έδωσαν ορισμό υπέδειξαν έννοιες που σχετίζονται με την αυξημένη επικινδυνότητα της οδήγησης μοτοσυκλέτας
- Οι δικυκλιστές αναψυχής υπέδειξαν έννοιες που σχετίζονται με την αίσθηση ελευθερίας, την ευτυχία και τις αυξημένες ικανότητες στην οδήγηση

Αποτελέσματα – κίνητρα

■ Σημαντικότερα κίνητρα: Εξοικονόμηση χρόνου, ευχαρίστηση & στάθμευση

■ Οι καθημερινοί δικυκλιστές επέλεξαν λιγότερα κίνητρα (εξοικονόμηση χρόνου, στάθμευση) από τους δικυκλιστές αναψυχής

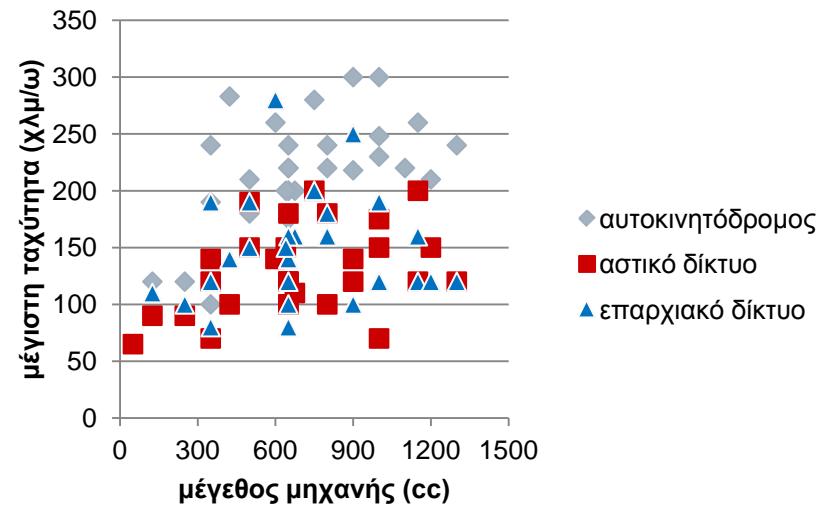
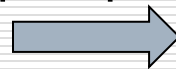

Αποτελέσματα – ταχύτητα

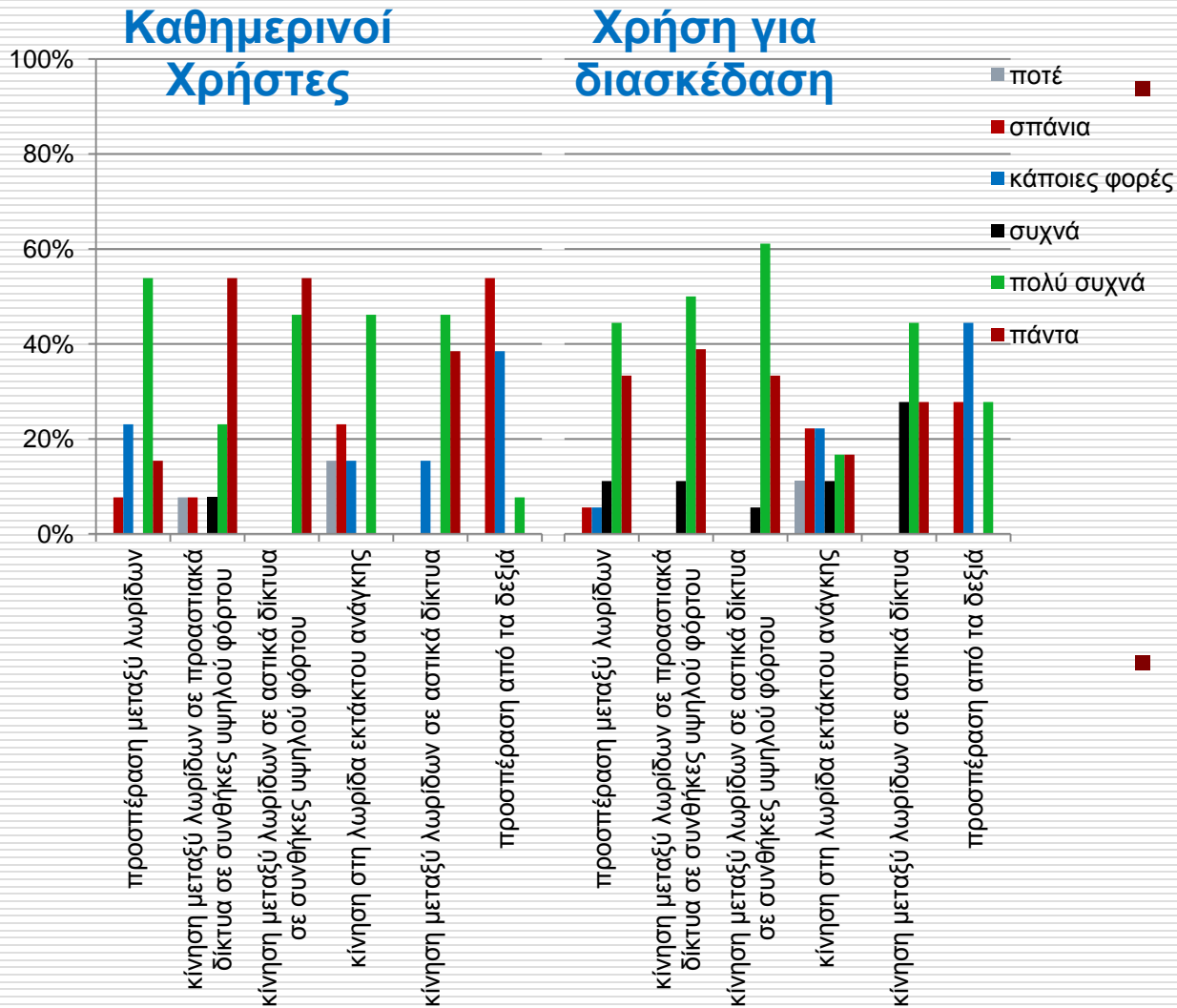
	Αυτοκινητόδρομος	Αστικό δίκτυο	Επαρχιακό δίκτυο
Μέση ταχύτητα (χλμ/ω)			
Καθημερινοί δικυκλιστές	122.50 (27.01)*	78.75 (12.45)	53.85 (11.92)
Δικυκλιστές αναψυχής	148.89 (23.74)*	89.44 (16.26)	61.11 (11.19)
Μέγιστη ταχύτητα (χλμ/ω)			
Καθημερινοί δικυκλιστές	200.83 (64.17)	137.27 (48.39)	112.92 (33.20)
Δικυκλιστές αναψυχής	228.56 (30.83)	152.22 (45.83)	140.28 (37.67)

- Υψηλότερες ταχύτητες για τους δικυκλιστές αναψυχής

■ Περαιτέρω διερεύνηση με βάση το μέγεθος μηχανής έδειξε μία γενική τάση αύξησης της ταχύτητας με την αύξηση του κυβισμού, με ανομοιόμορφο τρόπο

Αποτελέσματα – λωρίδα κίνησης

Οι καθημερινοί χρήστες παραβιάζουν συχνότερα κανόνες που αφορούν σε αποκλειστικούς χώρους κίνησης άλλων χρηστών (πεζοδιάβαση, ποδηλατόδρομος, πεζοδρόμια)

- Σχεδόν όλοι οι χρήστες κινούνται ανάμεσα στις λωρίδες

Αποτελέσματα – MOPROQ2

Στοιχεία προσωπικότητας		Στάση		Συμπεριφορά	
Ανησυχία	0.628	Υπακοή ΚΟΚ σε σχέση με τις συνθήκες κυκλοφορίας	0.903	Αυτοπεποίθηση	0.342
Θυμός	0.704	Υπέρβαση ορίου ταχύτητας	0.761	Υπέρβαση ορίου ταχύτητας	0.751
■ Αναζήτηση έντονων συναισθημάτων	0.584	Ευχαρίστηση στην οδήγηση	0.708	Παραβάσης ΚΟΚ	0.741
Αλtruισμός	0.579			Υπέρβαση ορίου ταχύτητας (τροποποιημένο)	0.774
Οδήγηση χωρίς κανόνες	0.730				

Τιμές > 0.700 αποδεκτή εκπροσώπηση

■ Μια σειρά από λανθάνουσες μεταβλητές μπορούν να εντοπιστούν με βάση το ερωτηματολόγιο MOPROQ2

Περαιτέρω διερεύνηση

- Συγκεκριμένες ερωτήσεις έχουν έννοια και σε οδηγούς άλλων χωρών / νοοτροπιών (πχ. κίνηση μεταξύ λωρίδων)

- Πρέπει να διερευνηθούν οι διαφορές στη στάση και στη συμπεριφορά των Ελλήνων δικυκλιστών με εκείνες των Ευρωπαίων δικυκλιστών
- Η στάση και συμπεριφορά των δικυκλιστών ενδιαφέρουν σε σχέση με εκείνη των οδηγών ΙΧ ώστε να προσδιοριστεί εάν διαφέρουν από τους υπόλοιπους οδηγούς

- Διερεύνηση σε μεγαλύτερη κλίμακα σε δύο νέους υποπληθυσμούς:
 - Δικυκλιστές
 - Οδηγοί ΙΧ
- Προσδιορίστηκαν ορισμένες διαφορές μεταξύ καθημερινών δικυκλιστών και δικυκλιστών αναψυχής

- Περαιτέρω διερεύνηση μεγαλύτερων υποπληθυσμών για την περαιτέρω ανάλυση των διαφορών αυτών

Στάση και συμπεριφορά των Ελλήνων Μοτοσυκλετιστών

Ιωάννα Σπυροπούλου, Γιώργος Γιαννής, Ιωάννης Γκόλιας
Τομέας Μεταφορών και Συγκοινωνιακής Υποδομής ΕΜΠ

5^ο Πανελλήνιο Συνέδριο Οδικής Ασφάλειας
Βόλος, 25-26 Οκτωβρίου 2012

